

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา(descriptive study) เพื่อศึกษาการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวานประเภทที่ 2 ชนิดไม่พึ่งอินซูลิน จำนวนทั้งหมด 90 คน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ค่าดัชนีมวลกาย การประกันสุขภาพ ความถี่ของการมาตรวจตามนัด แหล่งที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการดูแลตนเอง และระยะเวลาที่ป่วย ดังแสดงในตาราง 4.1 – 4.4

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส และศาสนา

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=90)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	21	23.33
หญิง	69	76.67
อายุ		
30 - 40 ปี	4	4.44
41 - 50 ปี	26	28.89
51 - 60 ปี	33	36.67
61 - 70 ปี	18	20.00
71 - 80 ปี	8	8.89
81 - 90 ปี	1	1.11
(Range = 30 – 86, \bar{X} = 55.80, SD = 10.39)		
สถานภาพสมรส		
โสด	1	1.11
คู่	77	85.56
หม้าย	12	13.33
ศาสนา		
พุทธ	83	92.22
คริสต์	7	7.78

จากตาราง 4.1 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 76.67 อายุระหว่าง 51-60 ปีร้อยละ 36.67 อายุเฉลี่ย 55.80 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 85.56 และนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 92.22

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=90)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	22	24.45
ประถมศึกษาตอนต้น	58	64.44
ประถมศึกษาตอนปลาย	5	5.56
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	3.33
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	2.22
อาชีพ		
แม่บ้าน	15	16.67
รับจ้าง	24	26.67
ค้าขาย	26	28.89
เกษตรกรกรรม	22	24.44
ข้าราชการ	2	2.22
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	1.11
รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 1,000 บาท	6	6.67
1,000 - 5,000 บาท	63	70.00
5,001 - 10,000 บาท	10	11.11
10,001 - 15,000 บาท	9	10.00
15,001 - 20,000 บาท	2	2.22
(Range = 500–16,000, \bar{X} = 4,081.33, SD = 3,557.42)		

จากตาราง 4.2 กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นร้อยละ 64.44 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 28.89 และมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 1,000 – 5,000 บาทร้อยละ 70.00 มีรายได้เฉลี่ย 4,081.33 บาท

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าดัชนีมวลกาย การประกันสุขภาพ

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=90)	ร้อยละ
ค่าดัชนีมวลกาย		
ปกติ	44	49.89
ต่ำกว่าเกณฑ์	10	11.11
สูงกว่าเกณฑ์	36	40.00
การประกันสุขภาพ		
บัตรสวัสดิการต่างๆ โดยไม่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาล	49	54.44
บัตรสวัสดิการผู้มีรายได้น้อย	18	20.00
บัตรประกันสุขภาพโดยสมัครใจ	6	6.67
บัตรทหารผ่านศึกและครอบครัว	1	1.11
บัตร อสม. และครอบครัว	4	4.44
บัตรผู้สูงอายุ	18	20.00
บัตรผู้นำชุมชนและครอบครัว	2	2.22
จ่ายค่ารักษาพยาบาลครั้งละ 30 บาท	23	25.56
เบิกค่ารักษาพยาบาลได้	18	20.00
ข้าราชการ	15	16.67
พนักงานรัฐวิสาหกิจและครอบครัว	3	3.33

จากตาราง 4.3 กลุ่มตัวอย่างมีค่าดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 49.89 การประกันสุขภาพส่วนใหญ่เป็นประเภทบัตรสวัสดิการต่างๆ โดยไม่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาล ร้อยละ 54.44

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ของการมาตรวจตามนัด
แหล่งที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการดูแลตนเอง และระยะเวลาที่ป่วย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=90)	ร้อยละ
ความถี่ของการมาตรวจตามนัด		
ทุก 1 เดือน	73	81.11
ทุก 2 เดือน	15	16.67
ทุก 3 เดือน	2	2.22
(ความถี่ของการมาตรวจตามนัดแหล่งข้อมูลจากสมุด บันทึกผู้ป่วยโรคเบาหวาน)		
แหล่งที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการดูแลตนเอง		
แพทย์	43	47.78
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนอนามัย	34	37.78
พยาบาล	11	12.22
ญาติพี่น้อง	1	1.11
วิทยุ / โทรทัศน์	1	1.11
ระยะเวลาที่ป่วย		
1 - 5 ปี	55	61.11
6 - 10 ปี	19	21.11
11 - 15 ปี	11	12.22
16 - 20 ปี	1	1.11
21 - 25 ปี	3	3.34
26 - 30 ปี	1	1.11
(Range = 1 – 28 , \bar{X} = 6.17, SD = 5.63)		

จากตาราง 4.4 กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ของการมาตรวจตามนัดทุก 1 เดือนร้อยละ 81.11 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการดูแลตนเองจากแพทย์ร้อยละ 47.78 และระยะเวลาที่ป่วยเป็นโรคเบาหวานส่วนใหญ่เริ่มทราบว่าเป็นโรคเบาหวาน 1 – 5 ปี ร้อยละ 61.11 ระยะเวลาที่ป่วยเฉลี่ย 6.17 ปี

ส่วนที่ 2 การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเอง

การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมอาหาร ด้านการออกกำลังกาย ด้านการใช้ยา และด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไป ดังแสดงในตาราง 4.5 – 4.9

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของคะแนน และระดับการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและจำแนกตามรายด้าน (n = 90)

การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเอง โดยรวมและจำแนกตามรายด้าน	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตร ฐาน	ค่า ร้อยละ ของ คะแนน	ระดับการรับรู้ สมรรถนะใน การดูแล ตนเอง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองโดยรวม	4.16	0.71	83.20	สูง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองรายด้าน				
1. ด้านการรับประทานยา	4.81	0.50	96.20	สูง
2. ด้านการออกกำลังกาย	4.06	1.16	81.20	สูง
3. ด้านการควบคุมอาหาร	4.00	0.70	80.00	สูง
4. ด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไป	3.77	0.48	75.40	สูง

จากตาราง 4.5 กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 83.20 และการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองรายด้านอยู่ในระดับสูงเรียงตามลำดับคะแนนได้แก่ ด้านการรับประทานยาร้อยละ 96.20 ด้านการออกกำลังกายร้อยละ 81.20 ด้านการควบคุมอาหารร้อยละ 80.00 และด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไปร้อยละ 75.40

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของคะแนน และระดับการรับรู้
สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านการรับประทานยา
(n = 90)

การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเอง จำแนกตามด้านการรับประทานยา	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า ร้อยละ ของ คะแนน	ระดับการรับรู้ สมรรถนะใน การดูแล ตนเอง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการ รับประทานยาโดยรวม	4.81	0.50	96.20	สูง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการ รับประทานยารายข้อ				
- นำยาไปด้วยทุกครั้งที่ต้องเดินทาง	4.96	0.26	99.20	สูง
- รับประทานยาได้ตรงเวลาทุกวัน	4.87	0.64	97.40	สูง
- การรับประทานยาตามแพทย์สั่ง	4.77	0.86	95.40	สูง
- การไปตรวจตามนัดทุกครั้ง	4.66	0.96	93.20	สูง

จากตาราง 4.6 กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการรับประทานยา
โดยรวมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 96.20 โดยมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองรายข้ออยู่ใน
ระดับสูงเรียงตามลำดับคะแนนสูงสุด 3 ลำดับได้แก่ การนำยาไปด้วยทุกครั้งที่ต้องเดินทางร้อยละ
99.20 การรับประทานยาได้ตรงเวลาทุกวันร้อยละ 97.40 และการรับประทานยาตามแพทย์สั่ง
ร้อยละ 95.40

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของคะแนน และระดับการรับรู้
สมรรถนะใน การดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านการออกกำลังกาย
(n = 90)

การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเอง จำแนกตามด้านการออกกำลังกาย	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตร ฐาน	ค่า ร้อยละ ของ คะแนน	ระดับการรับรู้ สมรรถนะใน การดูแล ตนเอง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการ ออกกำลังกายโดยรวม	4.06	1.16	81.20	สูง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการ ออกกำลังกายรายชื่อ				
- ออกกำลังกายได้อย่างเหมาะสมกับร่างกาย	4.19	1.24	83.80	สูง
- บริหารเท้าเป็นประจำ	4.04	1.36	80.80	สูง
- ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมออย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 ครั้งๆละไม่ต่ำกว่า 20 นาที	3.93	1.42	78.60	สูง

จากตาราง 4.7 กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการออกกำลังกาย
โดยรวมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 81.20 โดยมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองรายชื่ออยู่ในระดับ
สูงเรียงตามลำดับคะแนนสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ การออกกำลังกายได้อย่างเหมาะสมกับร่างกาย
ร้อยละ 83.80 การบริหารเท้าเป็นประจำร้อยละ 80.80 และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้งๆละไม่ต่ำกว่า 20 นาทีร้อยละ 78.60

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของคะแนน และระดับการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านการควบคุมอาหาร (n=90)

การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเอง จำแนกตามด้านการควบคุมอาหาร	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตร ฐาน	ค่า ร้อยละ ของ คะแนน	ระดับการรับรู้ สมรรถนะใน การดูแล ตนเอง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้าน การควบคุมอาหารโดยรวม	4.00	0.70	80.00	สูง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้าน การควบคุมอาหารรายข้อ				
- รับประทานอาหารที่มีเส้นใยมากอย่างสม่ำเสมอ	4.68	0.67	93.60	สูง
- งดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	4.33	1.37	86.60	สูง
- รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ทุกวัน	4.30	0.92	86.00	สูง
- รับประทานอาหารได้ในปริมาณที่เหมาะสม	4.09	1.32	81.80	สูง
- หลีกเลี่ยงผลไม้รสหวาน	4.06	1.37	81.20	สูง
- งดรับประทานอาหารรสหวานและน้ำผึ้ง	4.00	1.48	80.00	สูง
- ไปงานเลี้ยงสังสรรค์ได้ตามปกติ	3.97	1.43	79.40	สูง
- รับประทานอาหารวันละ 3-4 มื้อ แต่ละมื้อมี ปริมาณที่เท่าๆกัน	3.80	1.46	76.00	สูง
- การควบคุมน้ำหนัก	3.71	1.45	74.20	สูง
- งดอาหารจุกจิก	3.69	1.49	73.80	สูง
- หลีกเลี่ยงไขมันจากสัตว์ น้ำมันปาล์ม และ น้ำมันมะพร้าว	3.39	1.63	67.80	สูง

จากตาราง 4.8 กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการควบคุมอาหารโดยรวมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 80.00 โดยมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองรายข้ออยู่ในระดับสูงเรียงตามลำดับคะแนนสูงสุด 3 ลำดับได้แก่ การรับประทานอาหารที่มีเส้นใยมากอย่างสม่ำเสมอร้อยละ 93.60 การงดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 86.60 และการรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ทุกวันร้อยละ 86.00

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของคะแนน และระดับการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองจำแนกตามด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไป (n = 90)

การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเอง จำแนกตามด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไป	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตร ฐาน	ค่า ร้อยละ ของ คะแนน	ระดับการรับรู้ สมรรถนะใน การดูแล ตนเอง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไปโดยรวม	3.77	0.48	75.40	สูง
การรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไปรายข้อ				
- สวมรองเท้าทุกครั้งที่ยกนออกบ้าน	4.87	0.65	96.80	สูง
- ดูแลความสะอาดของร่างกายเป็นอย่างดี	4.76	0.66	95.20	สูง
- ดูแลทำให้สะอาดอยู่เสมอ	4.71	0.62	94.20	สูง
- ไปปีสสาวะทุกครั้งที่ปวดปีสสาวะ	4.69	0.71	93.80	สูง
- แปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง	4.39	1.23	87.80	สูง
- แก้ไขอาการน้ำตาลในเลือดต่ำกินไปได้	4.20	1.24	84.00	สูง
- จัดการกับความเครียดได้โดยวิธีที่เหมาะสม	4.17	1.30	83.40	สูง
- ปฏิบัติตามหลักการควบคุมโรคเบาหวานได้อย่างเคร่งครัด	3.56	1.28	71.20	สูง
- ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้ปกติหรือใกล้เคียงปกติได้	2.92	1.50	58.40	ปานกลาง
- พบจักษุแพทย์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	1.63	1.28	32.60	ต่ำ
- ตรวจสอบสุขภาพปากและฟันทุก 6 เดือน	1.62	1.20	32.40	ต่ำ

จากตาราง 4.9 กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองด้านการดูแลสุขภาพโดยทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 75.40 โดยมีการรับรู้สมรรถนะในการดูแลตนเองรายข้ออยู่ในระดับสูงเรียงตามลำดับคะแนนสูงสุด 3 ลำดับได้แก่ การสวมรองเท้าทุกครั้งที่ยกนออกบ้านร้อยละ 96.80 การดูแลความสะอาดของร่างกายเป็นอย่างดีร้อยละ 95.20 และการดูแลทำให้สะอาดอยู่เสมอร้อยละ 94.20